

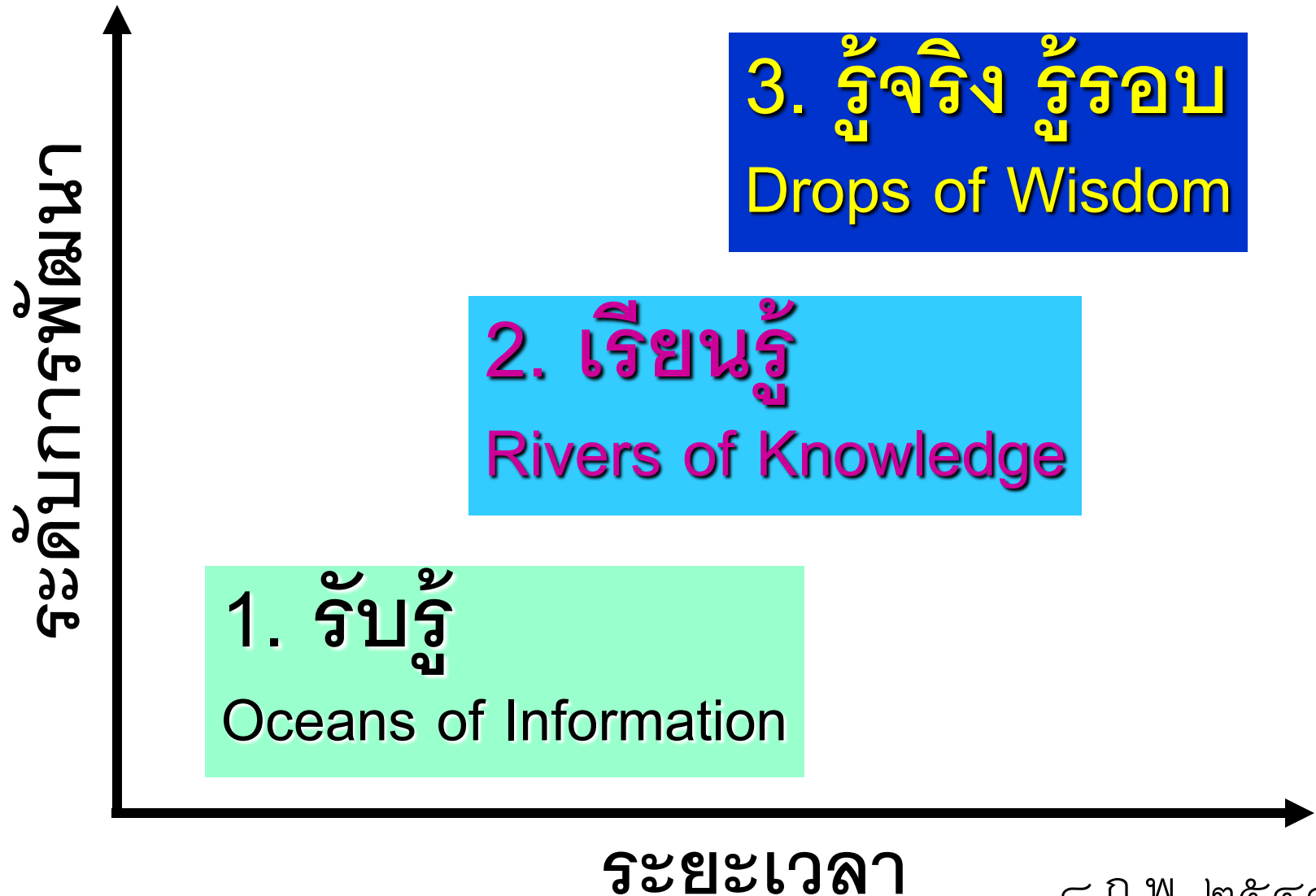
เสนอ : การพัฒนาสังคมเชิงรุก

เป้าหมายสูงสุด

สังคมไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา
ที่เอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์
และสิ่งแวดลอม

ระดับการพัฒนา “คน” & “สังคม”

เสนอ : การพัฒนาสังคมเชิงรุก

กรอบแนวคิด

ใช้กระบวนการสร้างปัญญา

ที่เน้นการมีส่วนร่วม

และการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ

แผนที่ นำทาง (Road Map)

- เป้าหมาย+มุงมั่น
- ระยะเวลา
- กลยุทธ์
- โครงการ

ระบบช่วยตัดสินใจ

รู้จักตนเอง (กลุ่ม/ชุมชน)
ภาคีการพัฒนา
สังคมไทย & สังคมโลก

รู้จริง รู้รอบ

การจัดการ
ความรู้

ระบบความรู้

ระบบข่าวสาร

วิเคราะห์

ระบบข้อมูล

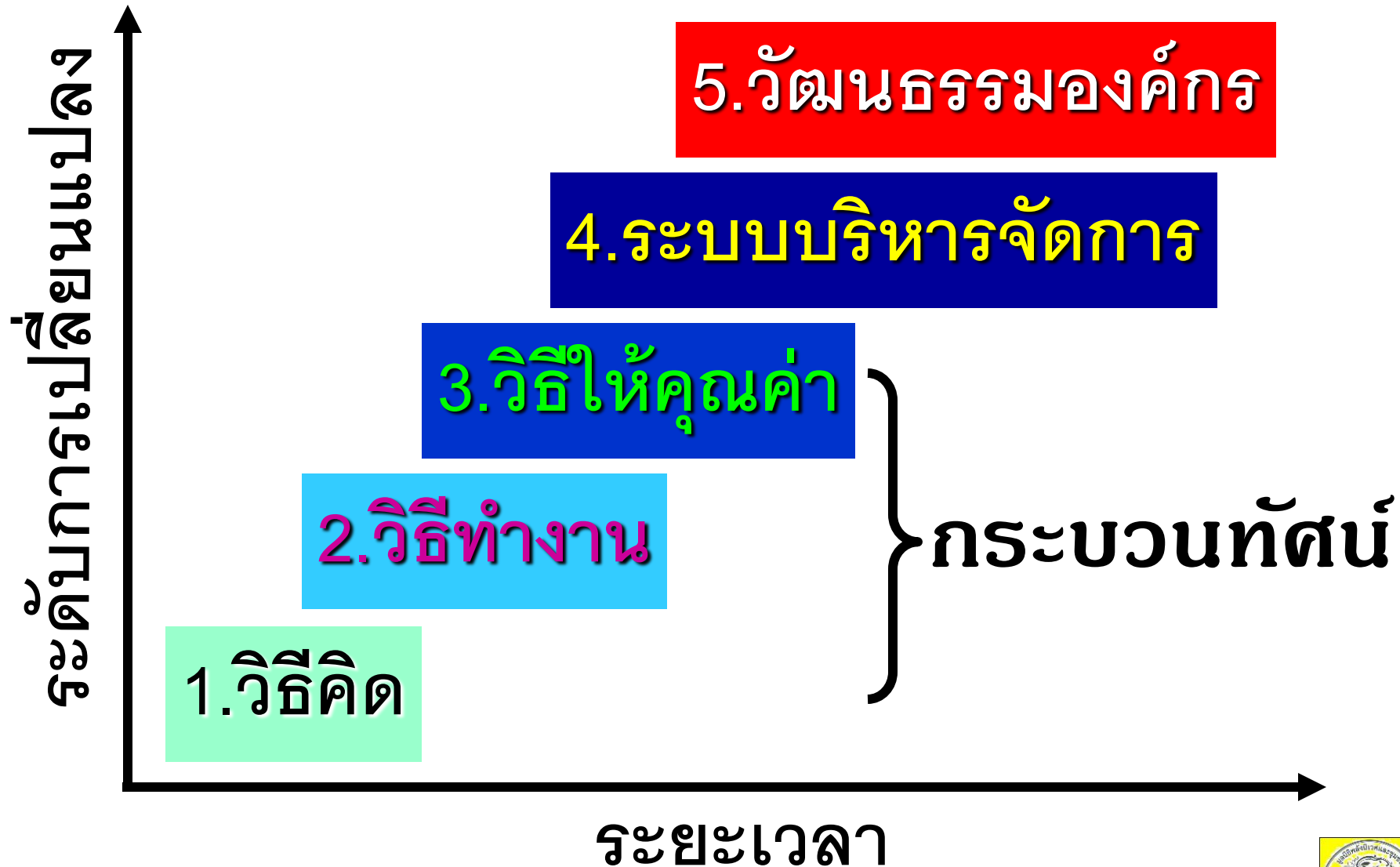
กระบวนการสร้างปัญญา

การมีส่วนร่วม +

การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ

การเปลี่ยนแปลงที่วิวัฒน์และยั่งยืน

(ม.ค. ๒๕๔๘)

เสนอ : ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์

1. เพิ่มผลิตภาพภาคเกษตรกรรม
ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
โดยเกษตรกรผู้นำ

2. เพิ่มผลิตภาพประชากรวัยแรงงาน
ด้วยการปฏิรูปอาชีวศึกษา

เสนอ : ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ 1.

เพิ่มผลิตภาพภาคเกษตรกรรม
ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
โดยเกษตรกรผู้นำ

วิกฤตของการพัฒนา

1. คนทำไม่ได้คิด คนคิดไม่ได้ทำ
2. ใช้วิธีสั่งให้ทำ สอนให้จำ
บอกให้เชื่อ
3. ขาดเป้าหมายสุดท้ายร่วมกัน
4. คิดแยกส่วน (ขาดภาพรวม)
5. ใช้การพัฒนาแบบ “พิมพ์เขียว”

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเกษตรกร

1. การวิจัยที่ใช้ “ชีวิต” เป็นตัวตั้ง
2. การวิจัยที่เจ้าของปัญหาเป็น
ทั้งผู้วิจัยและผู้ใช้ผลการวิจัย

Chiang Rai

1

2

3

4

Nakhon Sawan

1

2

3

4

Suphanburi

ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชน

การตรวจสอบชุดดิน

สีดิน

เนื้อดิน

ชั้นส่วนหยาบ

ความเป็นกรด
ต่างของดิน

ความลึก-ต้น

ชุดดินองครักษ์

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินรังสิต

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินเสนา

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินชัยบุรี

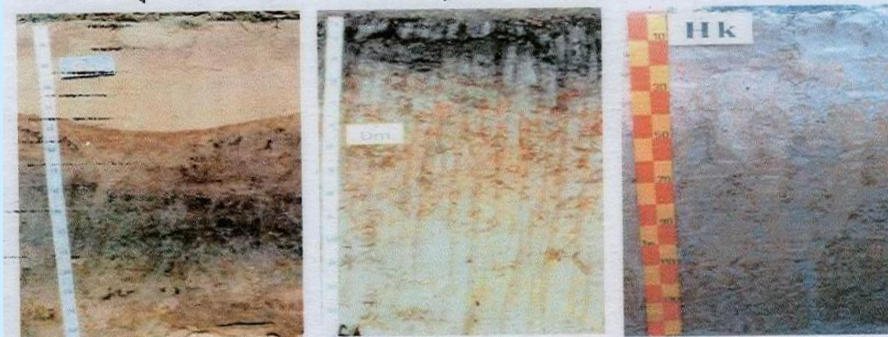
คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินสรรพยา

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินสันทราย

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินสีทน

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินคอนเมือง

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

ชุดดินหินกอง

คำอธิบายชุดดิน โดยย่อ

๗๐ **แผนที่แสดงพื้นที่ทางการเกษตร**
ตำบลตอหมาก อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดอุบลราชธานี
 ตำบลตอหมาก จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๑๕ บ้านคำแดง
 ๑.๑๖ บ้านคำแดง
 ๑.๑๗ บ้านคำแดง
 ๑.๑๘ บ้านคำแดง
 ๑.๑๙ บ้านคำแดง
 ๑.๒๐ บ้านคำแดง
 ๑.๒๑ บ้านคำแดง
 ๑.๒๒ บ้านคำแดง
 ๑.๒๓ บ้านคำแดง
 ๑.๒๔ บ้านคำแดง
 ๑.๒๕ บ้านคำแดง
 ๑.๒๖ บ้านคำแดง
 ๑.๒๗ บ้านคำแดง
 ๑.๒๘ บ้านคำแดง
 ๑.๒๙ บ้านคำแดง
 ๑.๓๐ บ้านคำแดง

วารสาร สุดยอดหมอดินอาสา

ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2548

ฉบับปฐมฤกษ์

กรมพัฒนาที่ดิน

กรอบคิด : นวัตกรรมระบบวิจัยการเกษตร

นักวิจัย
ดิน ปุ๋ย

นักวิจัย
การใช้น้ำ

นักวิจัย
พันธุ์พืช

นักวิจัย
แมลงศัตรูพืช

นักวิจัย
วัชพืช

นักวิจัย
โรคพืช

ฯลฯ

นักส่งเสริม
การเกษตร

เกษตรกร

เกษตรกร
(ผู้นำ)

วิจัย และ
ใช้ผลการวิจัย

นวัตกรรมระบบวิจัยการเกษตร

ทีมนักวิชาการ

1

คาดคะเนความต้องการ
ธาตุอาหารของพืช

2

จัดทำคู่มือ &
สอนการสำรวจดิน

พัฒนา
คำแนะนำการใช้ปุ๋ย
& สอน
การวิเคราะห์ดิน

3

เกษตรกร

1. ทดสอบ
2. สาธิต
3. ขยายผล

ให้คำปรึกษา
การผลิตพืช
ทำแปลงทดสอบ &
แปลงสาธิต

4

เสริมสร้างขีดความสามารถ
ให้คิด วิเคราะห์ สร้างทางเลือก & ขยายผล

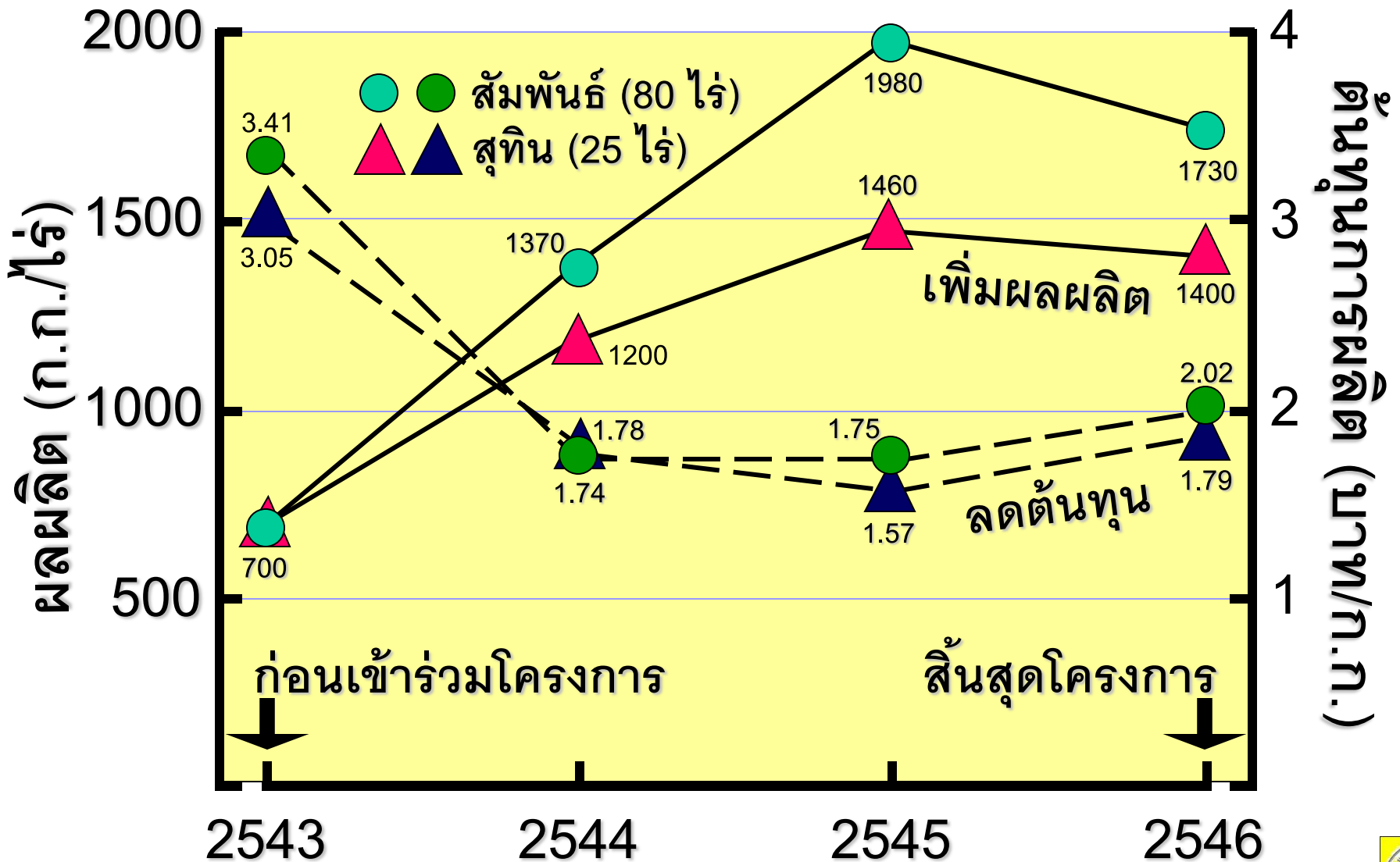
5

โครงการจัดการธาตุอาหารเฉพาะพื้นที่สำหรับข้าวโพด

ศ.ดร. ทศนีย์ อุตตะนันท์

ผลผลิตและต้นทุนการผลิตของข้าวโพด

ที่มา : โครงการจัดการธาตุอาหารเฉพาะพื้นที่สำหรับข้าวโพด (14 ก.ย. 2547)

สูญเสียไปกับผลผลิต

ไนโตรเจนถูกตรึงโดย
สาหร่ายและจุลินทรีย์ดิน

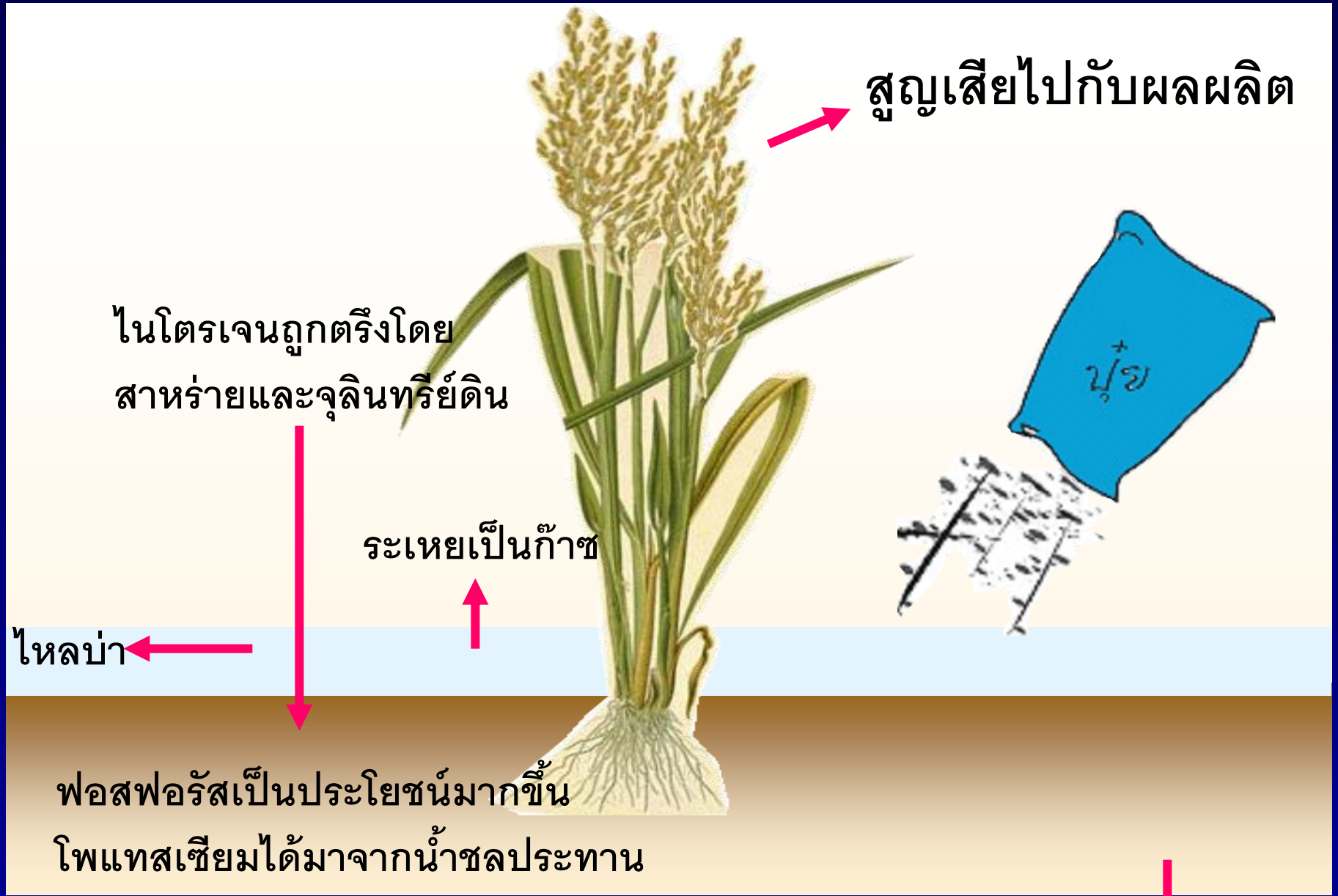
ระเหยเป็นก๊าซ

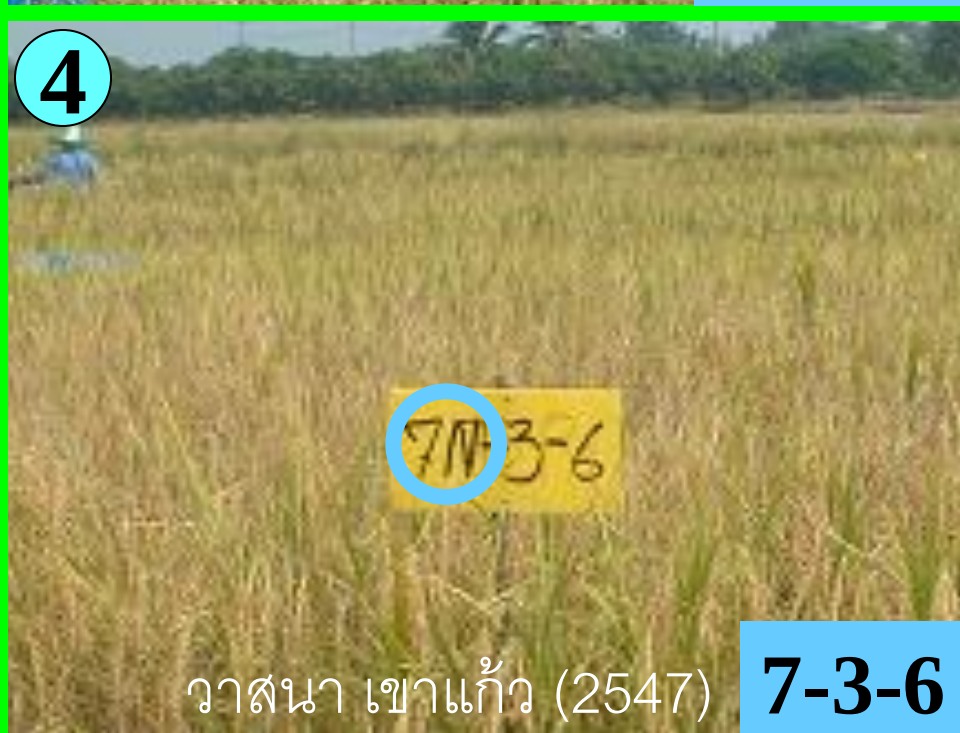
ไหลบ่า

ฟอสฟอรัสเป็นประโยชน์มากขึ้น
โพแทสเซียมได้มาจากน้ำชลประทาน

วงจรธาตุอาหารพืช

ชะล้าง

ภาติฯ ยังไม่พร้อมหนุนเสริมเกษตรกร ใน ระบบวิจัยการเกษตรดังกล่าว ...

1. ขาดแนวคิดแบบองค์รวม (บูรณาการ)
และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
2. ขาดความเข้าใจเป้าหมายสุดท้าย
ของเกษตรกร
3. ขาดความสามารถในการทำให้เกษตรกร
คิด-ทำ-แก้ปัญหา-พัฒนาได้ด้วยตนเอง
4. มีเวลาให้กับเกษตรกรน้อยเกินไป

เสนอ : ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ 2.

เพิ่มผลิตภาพ

ประชากรวัยแรงงาน

ด้วยการปฏิรูปอาชีวศึกษา

“อาชีพดีศึกษา”

การเตรียมคนสู่อาชีพ
และก้าวหน้าในอาชีพ

ตย. การปฏิรูปอาชีวศึกษา

1. ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ
2. เรียนรู้โดยใช้ “ชิ้นงาน” เป็นตัวตั้ง
3. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง
4. เรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสาร การวิจัย & วางแผนธุรกิจอย่างง่าย

เสนอ : ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์

1. เพิ่มผลิตภาพภาคเกษตรกรรม
ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
โดยเกษตรกรผู้นำ
 2. เพิ่มผลิตภาพประชากรวัยแรงงาน
ด้วยการปฏิรูปอาชีวศึกษา
-